

MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD
ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU

TUŽILAC SUDA

PROTIV

ŽELJKA MEAKIĆA
MIROSLAVA KVOČKE
DRAGOLJUBA PRCAČA
MLADENA RADIĆA poznatog i kao "KRKAN"
MILOJICE KOSA poznatog i kao "KRLE"
MOMČILA GRUBANA poznatog i kao "ČKALJA"
ZDRAVKA GOVEDARICE
GRUBANA
PREDRAGA KOSTIĆA poznatog i kao "KOLE"
NEDELJKA PASPALJA
MILANA PAVLIĆA
MILUTINA POPOVIĆA
DRAŽENKA PREDOJEVIĆA
ŽELJKA SAVIĆA
MIRKA BABIĆA
NIKICE JANJIĆA
DUŠANA KNEŽEVIĆA poznatog i kao "DUĆA"
DRAGOMIRA ŠAPONJE
ZORANA ŽIGIĆA poznatog i kao "ŽIGA"

OPTUŽNICA

Richard J. Goldstone, tužilac Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, u skladu s ovlaštenjem iz člana 18 statuta Međunarodnog suda za bivšu Jugoslaviju ("Statut suda"), optužuje:

1. Od približno 25.05. do 30.08.1992, srpske su snage okupile više od 3 000 bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata iz opštine Prijedor, Bosna i Hercegovina, bivša Jugoslavija, i zatvorile ih u neljudskim uvjetima, pod oružanom stražom, u "logoru" Omarska, smještenom u bivšem rudarskom kompleksu otprilike petnaest kilometara udaljenom od grada Prijedora. Srpske su snage, kako je u daljnjem tekstu opisano, ubijale, seksualno zlostavljale, tukle i na druge načine mučile zatvorenike u Omarskoj.

Opći podaci o logoru Omarska:

2.1. U maju 1992, intenzivno granatiranje muslimanskih područja opštine Prijedor natjeralo je muslimansko stanovništvo da napusti svoje domove. Većina ih se nakon toga predala ili je bila zarobljena od strane srpskih snaga. Nakon što su srpske snage okupile muslimanske i hrvatske stanovnike, prisilile su ih da u kolonama krenu prema nekom od zarobljeničkih logora što su ih Srbi bili uspostavili u opštini. Srpske su snage brojne Muslimane i Hrvate izvlačile iz kolone te ih ubijale ili tukle na licu mjesta.

2.2. Negdje oko 25.05.1992, otprilike tri tjedna nakon što su Srbi nasilno preuzeli kontrolu nad službenim vlastima u opštini, i dva dana nakon početka vojnih napada širih razmjera na mjesta naseljena muslimanskim stanovništvom srpske su snage počele odvoditi zatvorenike u logor Omarska.

2.3. Sljedećih nekoliko tjedana, srpske su snage nastavile okupljati Muslimane i Hrvate iz Kozarca, grada Prijedora i drugih mjesta u opštini, te ih zatvarati u logore. Mnogi prijedorski muslimanski i hrvatski intelektualci, te vodeći privrednici i političari poslani su u Omarsku. Osim četrdesetak žena svi zatvorenici logora bili su muškarci.

2.4. U krugu kompleksa rudnika Omarska koji je korišten kao logor, logorske su vlasti zatvorenike držale uglavnom u tri različite zgrade: u upravnoj zgradi, gdje su vršena saslušanja i gdje je bila zatvorena većina žena; u garaži ili hangaru; u "bijeloj kući" - maloj zgradi gdje su vršena posebno okrutna premlaćivanja; te na cementiranom dvorišnom prostoru između zgrada, poznatom kao "pista". Postojala je još jedna manja zgrada, poznata kao "crvena kuća", u koju su zatvorenici ponekad odvođeni, ali se uglavnom nitko nije vratio živ.

2.5. Uvjeti života u Omarskoj bili su surovi. Zatvorenici su držani u skučenom prostoru, s malo ili bez ikakvih mogućnosti održavanja osobne higijene. Hranjeni su jednom na dan, obrocima koji su ih jedva održavali na životu. Imali su tri minute vremena da odu do kantine, pojedu i izađu. Ono malo vode što su dobijali bilo je obično nečisto. Zatvorenicima se nije mijenjala odjeća, niti su imali krevetninu. Nije im pružana nikakva medicinska njega.

2.6. Surova premlaćivanja bila su uobičajena. Logorski stražari, kao i ostali koji bi dolazili u logor i fizički zlostavljali zatvorenike, kao oružje za premlaćivanje koristili su različite predmete, uključujući drvene palice, metalne šipke i alate, debele industrijske kablove raznih duljina koji su na krajevima imali metalne kugle, kundake pušaka i noževe. Zatvorenici obaju spolova bili su premlaćivani, mučeni, silovani i seksualno zlostavljani i ponižavani. Pored uobičajenih premlaćivanja i zlostavljanja, vršena su višestruka ubojstva i provodene posebne vrste terora. Mnogi, kako poznatog tako i nepoznatog identiteta, nisu preživjeli logor.

3. Ova optužnica tereti zapovjednike, stražare i druge osobe odgovorne za uvjete u logoru Omarska i maltretiranja zatvorenika, kao i one koji su optuženima pomagali.

Optuženi:

4. **Željko MEAKIĆ**, poznat i kao **Mejakić** ili **Meagić** vodio je logor od kraja juna 1992, te je bio nadređen svim ostalima u logoru. Prije nego je preuzeo zapovjedništvo logora, bio je šef osiguranja i imao punu vlast nad svim stražarima i posjetiocima. Prije početka rata u Bosni i Hercegovini radio je kao policijski službenik u selu Omarska.

5. **Miroslav KVOČKA** i **Dragoljub PRCAČ** bili su zamjenici **Željku MEAKIĆU** te su bili nadređeni svima u logoru osim **MEAKIĆU**. Tokom prvog mjeseca rada logora, zapovjednik logora bio je uglavnom **KVOČKA**. Prije početka rata, **KVOČKA** i **PRCAČ** su bili službenici Ministarstva unutrašnjih poslova u Prijedoru.

6. **Mladen RADIĆ**, poznat i kao **Mlado RADIĆ** ili **Krkan**, **Milojica KOS** poznat i kao **Krle** i **Momčilo GRUBAN** poznat i kao **Čkalja** bili su zapovjednici smjena, te je svaki od njih nadgledao jednu od tri smjene straže zadužene za logor. Dok su kao zapovjednici smjene bili na dužnosti, bili su nadređeni ostalom osoblju logora i odgovorni jedino zapovjedniku logora i njegovim zamjenicima.

7. Sljedeći optuženici su, između ostalih, vršili dužnost stražara u logoru Omarska:

- a. **Zdravko GOVEDARICA**
- b. **GRUBAN**, ime nepoznato
- c. **Predrag KOSTIĆ** poznat i kao **KOLE**
- d. **Nedeljko PASPALJ**
- e. **Milan PAVLIĆ**
- f. **Milutin POPOVIĆ**
- g. **Draženko PREDOJEVIĆ**
- h. **Željko SAVIĆ**

8. Pored gore navedenih optuženika, koji su redovito obavljali zaduženja u logoru Omarska, i drugi Srbi su ulazili u logor - gdje su bili u nadležnosti **Željka MEAKIĆA**, **Miroslava KVOČKE** i **Dragoljuba PRCAČA** - i tu ubijali, premlaćivali i na druge načine fizički zlostavljali zatvorenike. Sljedeći optuženici bili su među onima koji su ulazili u logor:

- a. **Mirko BABIĆ**
- b. **Nikica JANJIĆ**
- c. **Dušan KNEŽEVIĆ** poznat i kao **Duča**
- d. **Dragomir ŠAPONJA**
- e. **Zoran ŽIGIĆ** poznat i kao **Žiga**

Opće postavke optužnice:

9. U toku vremenskog perioda na koji se odnosi ova optužnica, na teritoriju Bosne i Hercegovine trajalo je stanje oružanog sukoba i djelomične okupacije.
10. Sve radnje ili propusti koje član 2 Statuta suda navodi kao teška kršenja dogodili su se za vrijeme navedenog oružanog sukoba i djelomične okupacije.
11. Svi zatvorenici u logoru Omarska, kao i bosanski Muslimani i Hrvati u opštini Prijedor koji se spominju u ovoj optužnici, bili su čitavo to vrijeme osobe zaštićene Ženevskim konvencijama iz 1949.
12. Svi optuženi po ovoj optužnici bili su dužni postupati u skladu s ratnim zakonima i običajima, uključujući i Ženevske konvencije iz 1949.
13. Ukoliko se u tekstu drugačije ne navodi, sve radnje i propusti navedeni u ovoj optužnici dogodili su se u vremenu između 24. maja i 30. augusta 1992.
14. U svim paragrafima optužnice u kojima se tereti za mučenja, navedene su radnje počinjene od strane, na nagovor ili s odobrenjem ili znanjem službene osobe ili osobe u tom svojstvu, i to s jednim ili više od sljedećih ciljeva: dobiti informaciju ili izvući priznanje od strane žrtve ili treće osobe; kazniti žrtvu za neko djelo koje su počinili, ili za koje se sumnjalo da su ga počinili, žrtva ili treća osoba; zastrašiti ili prinuditi žrtvu ili treću osobu; i/ili iz bilo kojeg drugog razloga koji se temelji na diskriminaciji bilo koje vrste.
15. U svim paragrafima optužnice u kojima se tereti za zločine protiv čovječnosti, što je zločin prema članu 5 Statuta suda, navedene radnje ili propusti bili su dio rasprostranjenih, masovnih ili sistematskih napada usmjerenih protiv civilnog stanovništva, naročito muslimanskog i hrvatskog stanovništva prijedorskog kraja.
16. Paragrafi 4 do 15 su ponovno navedeni i sadržani u svakoj od niže navedenih optužbi.
17. Pojam "Srbin" odnosi se na bosanske građane srpskog porijekla i/ili pojedince za koje se ne zna da li su bosanski Srbi ili građani Srbije.

OPTUŽBE

OPTUŽENIK: Željko MEAKIĆ

18.1. **Željko MEAKIĆ**, s namjerom da uništi, u cijelosti ili dijelom, bosansko-muslimanski i bosansko-hrvatski narod kao nacionalnu, etničku ili vjersku grupu, sudjelovao je zajedno s drugim osobama u ubojstvima bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata iz opštine Prijedor u logoru Omarska, počinivši tako **GENOCID**, što je zločin prema članu 4(a) Statuta suda.

18.2. **Željko MEAKIĆ**, s namjerom da uništi, u cijelosti ili dijelom, bosansko-muslimanski i bosansko-hrvatski narod kao nacionalnu, etničku ili vjersku grupu, sudjelovao je zajedno s drugim osobama u nanošenju teških tjelesnih ili psihičkih povreda bosanskim Muslimanima i bosanskim Hrvatima iz opštine Prijedor u logoru Omarska, počinivši tako **GENOCID**, što je zločin prema članu 4(b) Statuta suda.

18.3. **Željko MEAKIĆ**, s namjerom da uništi, u cijelosti ili dijelom, bosansko-muslimanski i bosansko-hrvatski narod kao nacionalnu, etničku ili vjersku grupu, sudjelovao je zajedno s drugim osobama u namjernom stvaranju takvih životnih uvjeta bosanskim Muslimanima i bosanskim Hrvatima iz opštine Prijedor u logoru Omarska, koji su bili smišljeni da prouzroče njihovo fizičko uništenje u cijelosti ili dijelom, počinivši tako **GENOCID**, što je zločin prema članu 4(c) Statuta suda.

19.1. S obzirom na navode iz općih postavki optužnice, **Željko MEAKIĆ**, **Miroslav KVOČKA**, **Dragoljub PRCAČ**, **Mladen RADIĆ**, **Milojica KOS** i **Momčilo GRUBAN** su znali ili su trebali znati da će njima podređene osobe u logoru Omarska počiniti ili su već počinile navedene radnje, te nisu poduzeli potrebne i očekivane korake kako bi spriječili zločine ili kaznili počinioce nakon što su zločini bili počinjeni.

19.2. Za vrijeme rada logora Omarska, logorski stražari i ostali podređeni **Željku MEAKIĆU**, **Miroslavu KVOČKI**, **Dragoljubu PRCAČU**, **Maldenu RADIĆU**, **Milojici KOSU** i **Momčilu GRUBANU** redovito su i otvoreno ubijali, silovali, mučili, tukli i na druge načine izlagali zatvorenike uvjetima stalnog poniženja, degradacije i straha od smrti.

OPTUŽENI: Željko MEAKIĆ, Miroslav KVOČKA, Dragoljub PRCAČ, Mladen RADIĆ, Milojica KOS i Momčilo GRUBAN kao nadređeni.

- 19.3. **Željko MEAKIĆ, Miroslav KVOČKA, Dragoljub PRCAČ, Mladen RADIĆ, Milojica KOS i Momčilo GRUBAN** krivično su odgovorni za djela što su ih počinili njihovi podređeni namjernim ubojstvima zatvorenika u Omarskoj, uključujući i ona opisana u paragrafima koje slijede, što prema članovima 2(a) i 7(3) Statuta suda predstavlja **TEŠKE POVREDE ŽENEVSKIH KONVENCIJA IZ 1949** (dalje u tekstu: **TEŠKE POVREDE**), odnosno;
- 19.4. **Željko MEAKIĆ, Miroslav KVOČKA, Dragoljub PRCAČ, Mladen RADIĆ, Milojica KOS i Momčilo GRUBAN** su krivično odgovorni za djela što su ih počinili njihovi podređeni umorstvima zatvorenika u Omarskoj, uključujući i ona koja se opisuju u paragrafima koja slijede, što prema članovima 3 i 7(3) Statuta suda i člana 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJA RATNIH ZAKONA ILI OBIČAJA**.
- 19.5. **Željko MEAKIĆ, Miroslav KVOČKA, Dragoljub PRCAČ, Mladen RADIĆ, Milojica KOS i Momčilo GRUBAN** su krivično odgovorni za djela što su ih počinili njihovi podređeni umorstvima zatvorenika u Omarskoj, uključujući i ona opisana u paragrafima koja slijede, što, prema članovima 5(a) i 7(3) Statuta suda predstavlja **ZLOČINE PROTIV ČOVJEČNOSTI**.
- 19.6. **Željko MEAKIĆ, Miroslav KVOČKA, Dragoljub PRCAČ, Mladen RADIĆ, Milojica KOS i Momčilo GRUBAN** su krivično odgovorni za djela što su ih počinili njihovi podređeni mučenjem zatvorenika u Omarskoj, što prema članovima 2(b) i 7(3) Statuta suda predstavlja **TEŠKE POVREDE**, odnosno;
- 19.7. **Željko MEAKIĆ, Miroslav KVOČKA, Dragoljub PRCAČ, Mladen RADIĆ, Milojica KOS i Momčilo GRUBAN** su krivično odgovorni za djela što su ih počinili njihovi podređeni mučenjem zatvorenika u Omarskoj, što prema članovima 3 i 7(3) Statuta suda i člana 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJA RATNIH ZAKONA ILI OBIČAJA**.
- 19.8. **Željko MEAKIĆ, Miroslav KVOČKA, Dragoljub PRCAČ, Mladen RADIĆ, Milojica KOS i Momčilo GRUBAN** su krivično odgovorni za djela što su ih počinili njihovi podređeni mučenjem zatvorenika u Omarskoj, što prema članovima 5(f) i 7(3) Statuta suda predstavlja **ZLOČINE PROTIV ČOVJEČNOSTI**.
- 19.9. **Željko MEAKIĆ, Miroslav KVOČKA, Dragoljub PRCAČ, Mladen RADIĆ, Milojica KOS i Momčilo GRUBAN** su krivično odgovorni za djela što su ih počinili njihovi podređeni silovanjem zatvorenika u Omarskoj, uključujući ona opisana u paragrafima koji slijede, što prema članovima 5(g) i 7(3) Statuta suda predstavlja **ZLOČINE PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

- 19.10. **Željko MEAKIĆ, Miroslav KVOČKA, Dragoljub PRCAČ, Mladen RADIĆ, Milojica KOS i Momčilo GRUBAN** su krivično odgovorni za djela što su ih počinili njihovi podređeni namjernim nanošenjem patnje zatvorenicima u Omarskoj, uključujući ona opisana u paragrafima koji slijede, što prema članovima 2(c) i 7(3) Statuta suda predstavlja **TEŠKE POVREDE**, odnosno:
- 19.11. **Željko MEAKIĆ, Miroslav KVOČKA, Dragoljub PRCAČ, Mladen RADIĆ, Milojica KOS i Momčilo GRUBAN** su krivično odgovorni za djela što su ih počinili njihovi podređeni vrijeđajući lično dostojanstvo, uključujući ponižavajuće i degradirajuće postupanje, zatvorenika u Omarskoj, što prema članovima 3 i 7(3) Statuta suda i članu 3(1)(c) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJA RATNIH ZAKONA ILI OBIČAJA**.
- 19.12. **Željko MEAKIĆ, Miroslav KVOČKA, Dragoljub PRCAČ, Mladen RADIĆ, Milojica KOS i Momčilo GRUBAN** su krivično odgovorni za djela što su ih počinili njihovi podređeni nezakonitim zatvaranjem civila, uključujući ona opisana u paragrafima koja slijede, što prema članovima 2(g) i 7(3) Statuta suda predstavlja **TEŠKE POVREDE**, odnosno:
- 19.13. **Željko MEAKIĆ, Miroslav KVOČKA, Dragoljub PRCAČ, Mladen RADIĆ, Milojica KOS i Momčilo GRUBAN** su krivično odgovorni za djela koja su sami počinili ili propustili učiniti, kao i za djela svojih podređenih, nezakonitim zatvaranjem civila u Omarskoj, uključujući i ona opisana u paragrafima koja slijede, što prema članovima 5(e) i 7(3) Statuta suda predstavlja **ZLOČINE PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

OPTUŽENI: Željko MEAKIĆ

- 20.1. Oko 20.07.1992, posljednji preostali džep bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata osvojen je iz područja zapadno od grada Prijedora, poznatog pod imenom Brdo. Mnogi su ljudi odvedeni u logor Omarska. Kad su stigli, **Željko MEAKIĆ** i logorski stražari okrutno su ih premlatili palicama i drugim oružjem.
- 20.2. **Željko MEAKIĆ** namjerno je nanio trojici zatvorenika teške patnje ili ozbiljne tjelesne ili zdravstvene povrede, što prema članovima 2(c) i 7(1) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno:
- 20.3. **Željko MEAKIĆ** namjerno je izložio ove zatvorenike okrutnom postupanju, što prema članovima 3 i 7(1) Statuta suda i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA ILI OBIČAJA**.
- 20.4. **Željko MEAKIĆ** počinio je nečovječna djela protiv zatvorenika s područja Brdo, što prema članovima 5(i) i 7(1) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

- 21.1. Oko 25.06.1992, za vrijeme saslušavanja na prvom katu upravne zgrade, dva su stražara više puta, palicama i nogama, premlatila Sauda BEŠIĆA. **Željko MEAKIĆ** je ušao u prostoriju, udario Sauda BEŠIĆA nogom u grudi a dvojica su ga stražara nastavila tući dok nije izgubio svijest.
- 21.2. **Željko MEAKIĆ** izložio je Sauda BEŠIĆA nečovječnom postupanju, što prema članovima 2(b) 7(1) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;
- 21.3. **Željko MEAKIĆ** izložio je Sauda BEŠIĆA okrutnom postupanju, što prema članovima 3 i 7(1)1 Statuta suda i člana 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA ILI OBIČAJA**.
- 21.4. **Željko MEAKIĆ** izložio je Sauda BEŠIĆA nečovječnim radnjama, što prema članovima 5(i) i 7(1) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

OPTUŽENI: Mladen RADIĆ:

22.1. U junu i julu 1992, **Mladen RADIĆ** je više puta prisilio "A" na spolni odnos. Prvi put se to dogodilo u noći 25.06.1992. ili oko tog datuma. **Mladen RADIĆ** je odveo "A" u jednu prostoriju u prizemlju upravne zgrade, gdje ju je silom odveo do stola i prisilio na spolni odnos. Dvije ili tri noći nakon toga, **RADIĆ** je ponovo prozvao "A" iz prostorije gdje je spavala i ponovno ju prisilio na spolni odnos. Još najmanje tri puta tokom mjeseca juna i jula 1992, **Mladen RADIĆ** je prozvao "A" iz prostorije u kojoj je spavala i prisilio na spolni odnos. Optuženi se tereti za svaki zločin odvojeno, kako slijedi:

Prvi incident:

- 22.2. Oko 25.06.1992, **Mladen RADIĆ** je namjerno nanio teške patnje "A" tako što ju je prisilio na spolni odnos, što prema članu 2(c) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;
- 22.3. Oko 25.06.1992, **Mladen RADIĆ** je izložio "A" okrutnom postupanju tako što ju je prisilio na spolni odnos, što prema članu 3 Statuta suda i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA ILI OBIČAJA**.
- 22.4. Oko 25.06.1992, **Mladen RADIĆ** je silovao "A", što prema članu 5(g) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

Drugi incident:

- 22.5. Oko 27.06.1992, **Mladen RADIĆ** je namjerno nanio teške patnje "A" tako što ju je prisilio na spolni odnos, što prema članu 2(c) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;
- 22.6. Oko 27.06.1992, **Mladen RADIĆ** je izložio "A" okrutnom postupanju tako što ju je prisilio na spolni odnos, što prema članu 3 Statuta suda i članu 3(1)(a)

Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA ILI OBIČAJA**.

- 22.7. Oko 27.06.1992, **Mladen RADIĆ** je silovao "A", što prema članu 5(g) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

Treći incident:

- 22.8. Tokom mjeseca jula 1992, **Mladen RADIĆ** je namjerno nanio teške patnje "A" tako što ju je prisilio na spolni odnos, što prema članu 2(c) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;
- 22.9. Tokom mjeseca jula 1992, **Mladen RADIĆ** je izložio "A" okrutnom postupanju tako što ju je prisilio na spolni odnos, što prema članu 3 Statuta suda i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA**.
- 22.10. Tokom mjeseca jula 1992, **Mladen RADIĆ** je silovao "A", što prema članu 5(g) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

Četvrti incident:

- 22.11. Pred kraj mjeseca jula 1992, **Mladen RADIĆ** je namjerno nanio teške patnje "A" tako što ju je prisilio na spolni odnos, što prema članu 2(c) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;
- 22.12. Pred kraj mjeseca jula 1992, **Mladen RADIĆ** je izložio "A" okrutnom postupanju tako što ju je prisilio na spolni odnos, što prema članu 3 Statuta suda i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA**.
- 22.13. Pred kraj mjeseca jula 1992, **Mladen RADIĆ** je silovao "A", što prema članu 5(g) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

Peti incident:

- 22.14. Pred kraj mjeseca jula 1992, **Mladen RADIĆ** je namjerno nanio teške patnje "A" tako što ju je prisilio na spolni odnos, što prema članu 2(c) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;
- 22.15. Pred kraj mjeseca jula 1992, **Mladen RADIĆ** je izložio "A" okrutnom postupanju tako što ju je prisilio na spolni odnos, što prema članu 3 Statuta suda i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA**.
- 22.16. Pred kraj mjeseca jula 1992, **Mladen RADIĆ** je silovao "A", što prema članu 5(g) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

OPTUŽENI: Zoran ŽIGIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragomir ŠAPONJA i Nikica JANJIĆ.

23.1. Negdje u mjesecu julu 1992, **Zoran ŽIGIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ** i treća nepoznata osoba dvaput su u dva dana divljački pretukli Bećira MEDUNJANINA u "bijeloj kući". Optuženi su udarali Bećira MEDUNJANINA palicom, stolicom, pendrekom i nogama. Ujutro nakon drugog premlaćivanja, Bećir MEDUNJANIN je umro u prostoriji, a njegovo tijelo je odmah odnešeno iz logora.

23.2. **Zoran ŽIGIĆ i Dušan KNEŽEVIĆ** sudjelovali su u namjernom ubijanju Bećira MEDUNJANINA, što prema članovima 2(a) i 7(1) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;

23.3. **Zoran ŽIGIĆ i Dušan KNEŽEVIĆ** sudjelovali su u umorstvu Bećira MEDUNJANINA, što prema članovima 3 i 7(1) Statuta suda i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA**.

23.4. **Zoran ŽIGIĆ i Dušan KNEŽEVIĆ** sudjelovali su u umorstvu Bećira MEDUNJANINA, što prema članovima 5(a) i 7(1) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

24.1. Na dan ili oko 10.06.1992, **Zoran ŽIGIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragomir ŠAPONJA i Nikica JANJIĆ** otišli su u logor Omarska. **ŽIGIĆ, KNEŽEVIĆ, ŠAPONJA i JANJIĆ** nisu bili redovni stražari logora, ali im je bio dozvoljen pristup u logor kako bi ubijali, tukli ili na druge načine fizički zlostavljali zatvorenike. Toga su dana odveli četiri zatvorenika iz logora Omarska, Emira BEGANOVIĆA, Rezaka HUKANOVIĆA, Asefa KAPETANOVIĆA i Šefika TERZIĆA, u "bijelu kuću" i teško ih pretukli. Optuženi su koristili metalne palice i kablove, nož, šake, a žrtve su udarali i vojničkim čizmama.

žrtva: Emir BEGANOVIĆ

24.2. **Zoran ŽIGIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragomir ŠAPONJA i Nikica JANJIĆ** sudjelovali su u namjernom nanošenju teških tjelesnih ili zdravstvenih povreda Emiru BEGANOVIĆU, što prema članovima 2(c) i 7(1) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;

24.3. **Zoran ŽIGIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragomir ŠAPONJA i Nikica JANJIĆ** sudjelovali su u podvrgavanju Emira BEGANOVIĆA okrutnom postupanju, što prema članovima 3 i 7(1) Statuta suda i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA**.

24.4. **Zoran ŽIGIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragomir ŠAPONJA i Nikica JANJIĆ** sudjelovali su u podvrgavanju Emira BEGANOVIĆA nečovječnim radnjama, što prema članovima 5(i) i 7(1) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

žrtva: Rezak HUKANOVIĆ

- 24.5. **Zoran ŽIGIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragomir ŠAPONJA i Nikica JANJIĆ** sudjelovali su u namjernom nanošenju teških tjelesnih ili zdravstvenih povreda Rezaku HUSAKOVIĆU, što prema članovima 2(c) i 7(1) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;
- 24.6. **Zoran ŽIGIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragomir ŠAPONJA i Nikica JANJIĆ** sudjelovali su u podvrgavanju Rezaka HUSAKOVIĆA okrutnom postupanju, što prema članovima 3 i 7(1) Statuta suda i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA**.
- 24.7. **Zoran ŽIGIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragomir ŠAPONJA i Nikica JANJIĆ** sudjelovali su u podvrgavanju Rezaka HUSAKOVIĆA nečovječnim radnjama, što prema članovima 5(i) i 7(1) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

žrtva: Asef KAPETANOVIĆ

- 24.8. **Zoran ŽIGIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragomir ŠAPONJA i Nikica JANJIĆ** sudjelovali su u namjernom nanošenju teških tjelesnih ili zdravstvenih povreda Asefu KAPETANOVIĆU, što prema članovima 2(c) i 7(1) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;
- 24.9. **Zoran ŽIGIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragomir ŠAPONJA i Nikica JANJIĆ** sudjelovali su u podvrgavanju Asefa KAPETANOVIĆA okrutnom postupanju, što prema članovima 3 i 7(1) Statuta suda i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA**.
- 24.10. **Zoran ŽIGIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragomir ŠAPONJA i Nikica JANJIĆ** sudjelovali su u podvrgavanju Asefa KAPETANOVIĆA nečovječnim radnjama, što prema članovima 5(i) i 7(1) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

žrtva: Šefik TERZIĆ

- 24.11. **Zoran ŽIGIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragomir ŠAPONJA i Nikica JANJIĆ** sudjelovali su u namjernom nanošenju teških tjelesnih ili zdravstvenih povreda Šefiku TERZIĆU, što prema članovima 2(c) i 7(1) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;
- 24.12. **Zoran ŽIGIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragomir ŠAPONJA i Nikica JANJIĆ** sudjelovali su u podvrgavanju Šefika TERZIĆA okrutnom postupanju, što prema članovima 3 i 7(1) Statuta suda i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA**.
- 24.13. **Zoran ŽIGIĆ, Dušan KNEŽEVIĆ, Dragomir ŠAPONJA i Nikica JANJIĆ** sudjelovali su u podvrgavanju Šefika TERZIĆA nečovječnim radnjama, što prema članovima 5(i) i 7(1) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

OPTUŽENI: GRUBAN

25.1. U razdoblju od početka mjeseca juna do 03.08.1992, stražar iz logora Omarska čije je prezime **GRUBAN**, koji je bio član smjene Mladena **RADIĆA**, više je puta silom izvodio "F" iz prostorije gdje je spavala, odvodio ju u jednu prostoriju na prvom katu upravne zgrade logora Omarska i prisiljavao na spolni odnos.

25.2. **GRUBAN** je namjerno nanio "F" teške patnje tako što ju je prisilio na spolni odnos, što prema članu 2(c) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;

25.3. **GRUBAN** je podvrgao "F" okrutnom postupanju tako što ju je prisilio na spolni odnos, što prema članu 3 Statuta suda i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA**.

25.4. **GRUBAN** je silovao "F", što prema članu 5(g) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

OPTUŽENI: Predrag KOSTIĆ poznat kao i KOLE

26.1. U razdoblju od početka mjeseca juna do 03.08.1992, **Predrag KOSTIĆ**, stražar iz logora Omarska, silom je izveo "F" iz prostorije gdje je spavala, odveo ju u jednu prostoriju na prvom katu upravne zgrade logora Omarska i tu prisilio na spolni odnos.

26.2. **Predrag KOSTIĆ** je namjerno nanio "F" teške patnje tako što ju je prisilio na spolni odnos, što prema članu 2(c) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;

26.3. **Predrag KOSTIĆ** je podvrgao "F" okrutnom postupanju tako što ju je prisilio na spolni odnos, što prema članu 3 Statuta suda i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA**.

26.4. **Predrag KOSTIĆ** je silovao "F", što prema članu 5(g) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

OPTUŽENI: Milutin POPOVIĆ, Draženko PREDOJEVIĆ, Željko SAVIĆ i Nedeljko PASPALJ

27.1. Oko 06.07.1992, žrtva Rizah **HADŽALIĆ** je na "pisti", odgovarajući na komentar jednog od stražara, upotrebio uobičajeni, ljubazni izraz bosanskih Muslimana, "Bujrum". Optuženi **Milutin POPOVIĆ**, zajedno s ostalim optuženim **Draženkom PREDOJEVIĆEM**, **Željkom SAVIĆEM**, **Nedeljkom PASPALJEM** i stražarom poznatim samo kao "Nedo", otišli su do Rizaha **HADŽALIĆA** i pretukli ga zato što je upotrijebio navedeni muslimanski izraz. Četvorica optuženih i "Nedo" tukli

su Rizaha HADŽALIĆA dok nije pao na zemlju, u sjedeći položaj. Otprilike pola sata kasnije, Rizah HADŽALIĆ je umro od posljedica premlaćivanja.

- 27.2. **Milutin POPOVIĆ, Draženko PREDOJEVIĆ, Željko SAVIĆ i Nedeljko PASPALJ** sudjelovali su u namjernom ubijanju Rizaha HADŽALIĆA, što prema članovima 2(a) i 7(1) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;
- 27.3. **Milutin POPOVIĆ, Draženko PREDOJEVIĆ, Željko SAVIĆ i Nedeljko PASPALJ** sudjelovali su u umorstvu Rizaha HADŽALIĆA, što prema članovima 3 i 7(1) Statuta suda i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA**.
- 27.4. **Milutin POPOVIĆ, Draženko PREDOJEVIĆ, Željko SAVIĆ i Nedeljko PASPALJ** sudjelovali su u umorstvu Rizaha HADŽALIĆA, što prema članovima 5(a) i 7(1) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

OPTUŽENI: Milan PAVLIĆ

- 28.1. Početkom mjeseca juna 1992, velika grupa zatvorenika bila je zatvorena u kantinu u upravnoj zgradi logora Omarska. Jedne noći, Mehmedalija NAŠIĆ, stariji čovjek, ustao je i zavikao, očito protestirajući zbog zatvaranja zatvorenika. U to je vrijeme bio u očaju i vjerojatno psihički rastrojen uslijed uvjeta koje je bio prisiljen podnositi. Optuženi, **Milan PAVLIĆ**, redoviti stražar u Omarskoj, naredio mu je da sjedne. NAŠIĆ nije sjeo i, nakon nekoliko minuta, **PAVLIĆ** je opalio iz puške, ubio žrtvu te ranio nekoliko zatvorenika koji su sjedili oko žrtve.
- 28.2. **Milan PAVLIĆ** je namjerno ubio Mehmedaliju NAŠIĆA, što prema članu 2(a) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;
- 28.3. **Milan PAVLIĆ** je umorio Mehmedaliju NAŠIĆA, što prema članu 3 Statuta suda i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA**.
- 28.4. **Milan PAVLIĆ** je umorio Mehmedaliju NAŠIĆA, što prema članu 5(a) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

OPTUŽENI: Zdravko GOVEDARICA

- 29.1. Na dan ili oko 17.06.1992, **Zdravko GOVEDARICA**, stražar u logoru Omarska, odveo je zajedno sa četiri druga stražara čija imena nisu poznata Šefika VELIĆA, zatvorenika u logoru, u jednu prostoriju u upravnoj zgradi gdje su ga svukli u donje rublje, udarali nogom u testise i rebra, opetovano tukli pendrekom i puškom, od čega je ovaj povremeno gubio svijest.
- 29.2. **Zdravko GOVEDARICA** je namjerno podvrgao Šerifa VELIĆA teškoj patnji, što prema članu 2(c) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;

- 29.3. **Zdravko GOVEDARICA** je podvrgao Šerifa VELIĆA okrutnom postupanju, što prema članu 3 Statuta suda i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA**.
- 29.4. **Zdravko GOVEDARICA** je podvrgao Šerifa VELIĆA nečovječnim radnjama, što prema članu 5(i) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

OPTUŽENI: Mirko BABIĆ

- 30.1. "F" je kao zatvorenicica odvedena u logor Omarska početkom mjeseca juna 1992. Negdje između početka juna i 03.08.1992, "F" je bila odvedena u zgradu Separacije na ulazu u logor Omarska, u jednu prostoriju gdje ju je **Mirko BABIĆ** prisilio na spolni odnos.
- 30.2. **Mirko BABIĆ** je namjerno nanio "F" tešku patnju tako što ju je prisilio na spolni odnos, što prema članu 2(c) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;
- 30.3. **Mirko BABIĆ** je podvrgao "F" okrutnom postupanju tako što ju je prisilio na spolni odnos, što prema članu 3 Statuta suda i članu 3(1)(a) Ženevskih konvencija 1949. predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA**.
- 30.4. **Mirko BABIĆ** je silovao "F", što prema članu 5(g) Statuta suda predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**.

OPTUŽENI: Dušan KNEŽEVIĆ

- 31.1. Negdje u drugoj polovici juna i prvoj polovici jula 1992, u blizini zgrade poznate kao "bijela kuća", grupa Srba koji su došli izvana, uključujući **Dušana KNEŽEVIĆA**, naredili su zatvorenicima, čija imena nisu poznata, da kao životinje piju vodu iz lokvi na zemlji, skakali im po ledima i tukli ih sve dok se nisu mogli micati. Dok su žrtve u tačkama odvozili, jedan je Srbin ispraznio aparat za gašenje požara u usta jednom od zatvorenika.
- 31.2. **Dušan KNEŽEVIĆ** je sudjelovao u namjernom nanošenju teških patnji ili ozbiljnih tjelesnih ili zdravstvenih povreda grupi zatvorenika u Omarskoj, čija imena nisu poznata, što prema članovima 2(c) i 7(1) Statuta suda predstavlja **TEŠKU POVREDU**, odnosno;
- 31.3. **Dušan KNEŽEVIĆ** je sudjelovao u podvrgavanju ovih neidentificiranih zatvorenika iz Omarske okrutnom postupanju, što predstavlja **KRŠENJE RATNIH ZAKONA I OBIČAJA**, prema članovima 3(1)(a) Ženevskih konvencija.

31.4. **Dušan KNEŽEVIĆ** je sudjelovao u podvrgavanju ovih neidentificiranih zatvorenika iz Omarske nečovječnim radnjama, što predstavlja **ZLOČIN PROTIV ČOVJEČNOSTI**, prema članovima 5(i) i 7(1) Statuta suda.

Richard J. Goldstone
Tužilac

MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD
ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU

TUŽILAC SUDA

PROTIV

ŽELJKA MEKIĆA
MIROSLAVA KVOČKE
DRAGOLJUBA PRČAČA
MLADENA RADIĆA ZVANOG "KRKAN"
MILOJICE KOSA ZVANOG "KRLE"
MOMČILO GRUBAN ZVAN "ČKALJA"
ZDRAVKA GOVEDARICE
GORANA GRUBANA
PREDRAGA KOSTIĆA ZVANOG "KOLE"
NEDELJKA PASPALJA
MILANA PAVLIĆA
MILUTINA POPOVIĆA
DRAŽENKA PREDOJEVIĆA
ŽELJKA SAVIĆA
MIRKA BABIĆA
NIKICE JANJIĆA
DUŠANA KNEŽEVIĆA ZVANOG "DUČA"
DRAGOMIRA ŠAPONJE
ZORANA ŽIGIĆA ZVANOG "ŽIGA"

PREGLED OPTUŽNICE

Ja, Adolphus Godwin Karibi-Whyte, sudac Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju;

(1) obzirom na član 19 Statuta Suda i član 47 Pravilnika o krivičnom i dokaznom postupku suda;

(2) nakon pregleda gore navedene optužnice kao i ostalih priloženih materijala;

~~*(3) nakon izlaganja _____ iz Ureda tužioca;~~

~~*(4) nakon pregleda dodatnih materijala od _____ koje je označio _____,~~

ovdje potvrđujem da se slažem /~~ne slažem~~

da postoji dovoljno dokaza na temelju kojih tužilac može steći uvjerenje potrebno prema članu 47 (A) Pravilnika o krivičnom i dokaznom postupku suda u vezi sa svim / navodima gore navedene optužnice pod brojem 18.1 - 31.3. i u skladu s članom 19 (1) Statuta suda,
ovime

prihvaćam /~~odbacujem sve~~ / navode pod brojem 18.1 - 31.3. gore navedene optužnice / ~~odlažem pregled.~~

Prema nalogu od 13. februara 1995.

Pečat
Međunarodnog krivičnog
suda za bivšu Jugoslaviju

Sudac, Sudsko vijeće
Međunarodni krivični
sud za bivšu Jugoslaviju

* Precrtaj ako nije potrebno

Član 21

Prava optuženika

1. Sve su osobe ravnopravne pred Međunarodnim sudom.
2. Pri utvrđivanju optužbi, optuženi ima pravo na pravedno i javno saslušanje, prema članu 22 Statuta.
3. Optuženi se smatra nevinim sve dok se ne dokaže njegova krivica prema odredbama ovog Statuta.
4. Pri utvrđivanju bilo koje optužbe protiv optuženog sukladno ovom Statutu optuženi ima puno pravo na sljedeći minimum jednakovrijednih garancija:
 - a) biti odmah i detaljno obaviješten o prirodi i razlozima optužbi protiv njega i to na njemu razumljivom jeziku;
 - b) imati odgovarajuće vrijeme i mogućnosti za pripremu obrane i kontaktiranje s pravnim zastupnikom po vlastitom izboru;
 - c) biti suđen bez nepotrebnog odugovlačenja;
 - d) biti suđen u prisutnosti i braniti se sam ili uz pomoć pravnog zastupnika prema vlastitom izboru; biti obaviješten, ukoliko nema pravnoga zastupnika, o ovome pravu; imati dodijeljenog pravnog zastupnika, svaki put kada to nalažu interesi pravde s tim da nije dužan snositi troškove ukoliko ne raspolaže s dovoljno sredstava;
 - e) ispitati neposredno ili posredno svjedoke koji ga terete kao i da prisustvo i ispitivanje svjedoka obrane i to pod istim uvjetima kao za svjedoke koji ga terete;
 - f) imati pravo na besplatnog prevodioca ukoliko ne može razumjeti ili govoriti jezikom koji koristi Međunarodni sud;
 - g) neće biti primoran svjedočiti protiv samoga sebe ili priznati krivicu.

Član 42

Prava osumnjičenoga za vrijeme istrage

A) Osumnjičeni kojega tužilac treba ispitati ima sljedeća prava, s kojima će ga upoznati tužilac prije ispitivanja na jeziku koji osumnjičeni govori i razumije:

(i) pravo na pomoć pravnog zastupnika po vlastitom izboru ili na dodjelu besplatne pravne pomoći ukoliko nema dovoljno sredstava; i

(ii) pravo na besplatnu pomoć prevodioca, ako ne može razumjeti ili govoriti jezik koji se koristi prilikom ispitivanja.

B) Osumnjičenoga se neće ispitivati u odsutnosti pravnog zastupnika osim ukoliko se on sam dobrovoljno ne odrekne prava na pravnog zastupnika. U slučaju da se odrekne toga prava, ali kasnije ipak izrazi želju za pravnim zastupnikom, ispitivanje će se odmah prekinuti i nastaviti kad osumnjičeni pronađe pravnog zastupnika ili mu se isti dodijeli.

Član 43

Snimanje ispitivanja osumnjičenih

Svaki puta kada tužilac ispituje osumnjičenog, ispitivanje će se snimiti na magnetofonsku ili video traku, u skladu sa sljedećom procedurom:

- (i) osumnjičenog će se obavijestiti da se ispitivanje snima na magnetofonsku ili video traku, na jeziku kojim on govori i koji razumije;
- (ii) u slučaju prekida u toku ispitivanja, unaprijed će se najaviti i snimiti vrijeme prekida i vrijeme ponovnog nastavka ispitivanja;
- (iii) po završetku ispitivanja osumnjičenom će se ponuditi da pojasni sve što je rekao, te da prema želji dopuni svoju izjavu; na traci će se zabilježiti zaključno vrijeme razgovora;
- (iv) izvršit će se transkripcija trake i jedan primjerak uručiti osumnjičenom zajedno s kopijom snimljene trake, ukoliko se koristi aparat s više istovremeno snimanih traka, onda dobiva jednu od originalno nasnimljenih traka;
- (v) nakon što se napravi kopija snimljene trake, ukoliko to bude potrebno za potrebe transkripcije, original snimljene trake ili jedan od originala će se zapečatiti u prisutnosti osumnjičenoga, uz potpis tužioca i osumnjičenoga.